

sti čas je bila drvarjeva žena na visokem drevesu in nabirala rdečih češenj za malega sinčka. Vrag pa je objel drevo in ga potresel, da je uboga žena padla na zemljo. To je videl sinko, ustrašil se je ter zajokal: »Bog pomagaj, mati, kaj ste padli?« —

Ko je vrag slišal besedico »bog«, je izginil ko veter. Ali tlažil se je: »Do polnoči imam še dovoli časa, da pridem po ženo. Po polnoči šele izgubim oblast nad njo. Zvečer se povrnem.«

In res. Ko je drvarjeva družinica že spala, se je vrnil. Skozi ozko okence se je pričel riniti v izbo, da bi ugrabil drvarjevo ženo. Tisti čas pa je stara ura na steni udarila polnoč in prebu-

dila drvarjevega sinčka. Predramil se je, videl, da se nekdo plazi skozi okno v izbo ter prestrašen zavpil: »Bog pomagaj, mati, nekdo se plazi v izbo!« —

Tuleč je izginil vrag od okna. Silno je bil jezen, ker mu je pošla peklena moč. Tam za hišo je stal, opeharjen za prikvartano dušo. In ker ni mogel drugega, je v svoji togotni jezi zagrabil drvarjevo bajtico in jo potresel, da se je kajbica močno poškodovala. Potlej je odtulil v peko. —

... Drvar pa je popravil bajtico in še dolgo let živel v zadovoljstvu s svojim sinkom in ženo. Klel, popival in kvartal pa ni nikdar in nikoli več! —

Viktor Plevelj

Zeleni Jurij v Beli Krajini

Ste že čuli kaj o njem? Letos je zgodaj prišel in nam pomladil svet. Pri nas v Beli Krajini ga posebno dobro poznamo in kakor vselej, se je tudi to pot oglasil prvi pri nas: ko je drugod še vse počivalo, se je pri nas že budilo življenje, in ko so po Gorenjskem še pridno smučali, je bilo pri nas že vse zeleno. Pri nas se koplje mesec preje ko pri vas in naša Kolpa še cel mesec prija našim kostem, ko mrate vi že skoro za peč! Belokranjske gorice so polne sladkega grozdja in trte nam rode vinca na odmet. Vidite, tako je v Beli Krajini, ki je vam še tako neznana dežela, da mislite, da ni v njej nič zelenega, ampak vse samo bele, pa menda še celo sam snegec. In za vse to zelenje, cvetje in grozdje, pa še za bistro, toplo Kolpo moramo biti hvaležni Zelenemu Juriju, ki nas obišče tako zgodaj, kakor nikogar v naši slovenski zemljici ne! No in hvaležni smo mi v resnici zelo. Le poslušajte, kako ga sprejememo vsako leto z vsemi častmi.

Na predvečer njegovega godu ga vodimo po vasi. Navadno hodita po dva skupaj. Oni, ki je Jurij, ima preko glave poveznjen velik koš, ves pokrit z zelenjem in cvetjem, pa tudi kar ga gleda izpod koša, je vse ovito v zelenje. Spremljevalec vodi takega Zelenega Jurija od hiše do hiše. Oborožen je z veliko košaro, kamor spravlja darove za Zelenega Jurija. Glavno njegovo orožje pa je tul (nekaka piščalka), v katerega poje, oziroma tuli pred vsakim pragom, dokler se gospodinji ne omeči srce in vrže kaj v košaro. Tuli pa tole pesemco:

*Prošel je, prošel pisani vuzem,
došel je, došel Zeleni Jurij,
dónesl je, dónesl:
pedenj dugo travico,
laket dugo mlâdico.*

*Dajte mu jajec, da ga ne bo zajec,
dajte mu dinar, da ga ne bo mlinar,
dajte mu mesa, da bo šel v nebesa,
dajte mu pogače, da mu noge poškoče,
dajte mu pleče, da bo k letu večje,
dajte mu groš, da bo k letu još!
Težko nam je stati pred vašimi vrati;
haj, haj, mlada gôspa, bo li kaj?!*

Pa kakor je sedaj kriza povsod, v Belokrajini pa še posebej, tako se mora Zeleni Jurij že nekaj teh piškavih let »troštati« s samimi jajci. Kje dobiti dinar, četudi ga bo zato mlinar?! Tudi pleče se mu odreče, ni mesa in ni pogače, tako da Jurij slabo skače in ta križeva leta sploh ne more v nebesa. Kakor je Juriju težko stati pred vrati (v košu mu je najbrž precej soparno!), vendar včasih niti jajca ne dobi, čeprav so v teh časih kar po štirje za dinar. No, pa jajce se Jurij počasi vendarle naleze in preden je utrujen, jih ima njegov spremljevalec — vodnik najmanj 50 v košari! Toda dinar, dinar! Tega pa ne premore deset Zelenih Jurijev skupaj! Kajti je dinar v teh časih najvažnejša stvar v deželi in ne izpusti ga, kdor ga drži, pa če pride ponj sam sveti Jurij iz nebes!

No in če še tako manjka denarcev, Belokranjci niso nikdar kislih obrazov, saj imajo »merak« vinskih gor, ki dajejo zdravje in dobro voljo!